

**ПЛАН И ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“Експертне забезпечення детективної діяльності”
для студентів заочної форми навчання**

/ 6 годин /

**Тема 1. Загальні положення експертного забезпечення детективної діяльності.
(2 год)**

П л а н

1. Нормативно-правове регулювання використання спеціальних знань в детективній діяльності.
2. Інформаційне забезпечення судово-експертної діяльності.
3. Експертне забезпечення детективної діяльності та міжнародне співробітництво.
4. Правовий статус експерта та експертні установи в Україні.
5. Класифікація судових експертиз.

Завдання

1. Під час розслідування вбивства, за показаннями свідків було з'ясовано, що підозрюваний, вчинив його у стані сильного душевного хвилювання, зумовленого жорстоким поведінням з боку потерпілого. З метою надання правильної кваліфікації діям підозрюваного слідчий вирішив призначити судово-психологічну експертизу та залучити для її проведення доктора психологічних наук, професора кафедри психології університету гр. А.

Прокоментуйте ситуацію. Визначте можливості використання спеціальних знань у кримінальному, господарському, цивільному та адміністративному судочинстві в Україні.

2. У м. Бучі на узбіччі дороги по вулиці Григорія Сковороди виявлено гр. К. у непритомному стані зі слідами двох проникаючих пошкоджень у межах грудної клітини. З метою встановлення тяжкості та характеру тілесних ушкоджень слідчий залучив у якості спеціаліста лікаря Міської лікарні № 3 та отримав довідку.

Визначте правомірність дій слідчого відповідно до національного законодавства та нормативно-правового регулювання використання спеціальних знань в країнах ЄС.

3. Під час розслідування кримінального провадження, внесеного до ЄРДР за ознаками вчинення вбивства гр-ном Італії, адвокат підозрюваного вирішив залучити приватного експерта з держави, громадянином якої є його підзахисний, з метою проведення експертизи слідів транспортних засобів, а також приватного експерта Італії з метою проведення психолого-психіатричної експертизи.

Прокоментуйте дії адвоката. Які особливості здійснення судово-експертної діяльності приватними експертами в Україні?

4. До чергової частини Білоцерківського ВП 01.02.20.. р. надійшла заява від представника ТОВ «Біофарма-інвест» (Київська область, м. Біла Церква, вул. Київська, 37) про те, що о 9 годині 01.02.20.. р. невідомі особи (особа) шляхом зламу входних дверей проникли до офісних приміщень та викрали п'ять ноутбуків, зламали сейф, з якого вкрали 25 000 грн, печатку та штамп. Під час огляду місця події встановлено, що приміщення, яке орендує ТОВ «Біофарма-інвест», знаходиться під охороною, але сигналізація була відключена; входні замки механічно не пошкоджені. На сейфі виявлено велику кількість відбитків пальців рук.

Визначте види експертиз, які необхідно призначити в даному випадку. Сформулюйте питання експертам.

5. У Тернопільському науково-дослідному експертно-криміналістичному центрі МВС проводилася почеркознавча експертиза за фактом розслідування дій службових осіб Дунаєвецької селищної ради, які упродовж листопада-грудня 2017 року внесли завідомо неправдиві відомості до табелю виходу на роботу Особи_1. Об'єктами дослідження були

документи, заповнені підозрюваними особами: таблиць виходу на роботу Особи_1, до якої застосовано адміністративне стягнення у вигляді громадських робіт від 30 листопада 2017 року; таблиць виходу на роботу Особи_1, до якої застосовано адміністративне стягнення у вигляді громадських робіт від 06 грудня 2017 року.

Сформулюйте питання експертам. Які об'єкти, зразки й матеріали необхідні для проведення експертизи.

6. Хто здійснює ведення реєстру атестованих судових експертів здійснює:

- A) Міністерство юстиції України
- B) Центральна експертно-кваліфікаційна комісія
- C) Кабінет Міністрів України
- D) Науково-дослідна установа судових експертиз

7. Для чого створюються експертно-кваліфікаційні комісії:

- A) Для присвоєння та позбавлення кваліфікації судового експерта і кваліфікаційних класів
- B) Тільки для присвоєння кваліфікації судового експерта
- C) Тільки для позбавлення кваліфікації судового експерта

8. Що є метою атестації судового експерта:

- A) Визначення рівня підготовки фахівців, які залучаються до проведення судових експертиз
- B) Підтвердження експертного досвіду
- C) Підтвердження спеціалізації судового експерта
- D) Підтвердження статусу судового експерта

Список літератури

Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах від 20.04.1959, ратифікована Україною 16.01.1998 // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_036#Text

Загальна декларація прав людини прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Європейська конвенція з прав людини), ратифікована Законом № 475/97-ВР від 17.07.97 // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах: Постанова Пленуму Верховного суду України від 30.05.97 № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-97#Text>.

Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.

Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень : затв. Наказом МЮ України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>.

Положення про Експертно-кваліфікаційну комісію МВС та порядок проведення атестації судових експертів Експертної служби : затв. Наказом МВС України від 21.09.2020 № 675. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0022-21#Text>.

Положення про Експертно-кваліфікаційну комісію Служби безпеки України та атестацію судових експертів : затв. Наказом ЦУ СБ України від 24.12.2014 № 855. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0044-15#Text>.

Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України : затв. Наказом МВС України від 03.11.2015 № 1343. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15#Text>.

Порядок атестації та державної реєстрації методик проведення судових експертиз: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 2 липня 2008 р. № 595. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-2008-%D0%BF#Text>.

Порядок ведення державного Реєстру атестованих судових експертів затв. Наказом МЮ України від 29.03.2012 № 492/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0484-12#Text>.

Про затвердження Інструкції з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України: Наказ МВС України від 10.09.2009 р. № 390. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09>

Про затвердження Положення про Департамент інформаційно-аналітичного забезпечення МВС України : Наказ МВС України від 20.10.2017 № 870 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1433-17#Text>

Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: Наказ МВС України від 21.08.1998 р. № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>

Про затвердження Інструкції про порядок вилучення, обліку, зберігання та передачі речових доказів у кримінальних справах, цінностей та іншого майна органами дізнання, досудового слідства і суду (в новій редакції): Наказ Генерального прокурора України, Державної податкової адміністрації України, Верховного Суду України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної судової адміністрації України від 27.08.2010 р. № 51/401/649/471/23/125. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0051900-10>

Про затвердження Інструкції про порядок формування, ведення та використання оперативно-довідкового і дактилоскопічного обліку в органах внутрішніх справ та органах (установах) кримінально-виконавчої системи України: Наказ МВС України та ДДУПВП від 23.08.2002 р. № 823/188. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0738-02>

Про затвердження Інструкції про порядок функціонування дактилоскопічного обліку експертної служби МВС України: Наказ від 11.09.2001 р. № 785. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1066-01>

Про затвердження Інструкції про порядок приймання, зберігання, обліку, знищення чи реалізації вилученої, добровільно зданої, знайденої зброї та боєприпасів до неї: Наказ МВС України від 31.05.1993 р. № 314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0106-93>

Бондар В.С. Цифрові бази даних судово-експертної діяльності як засіб оптимізації її інформаційного забезпечення. // Вісник ЛДУВС ім. У. О. Дідоренка, 2021. Вип. 3 (95). С. 241-255. // <https://journal.lduvs.lg.ua/index.php/journal/article/view/1423>

Дмитрієва К.С. Актуальні напрями розвитку міжнародного судово-експертного співробітництва. // Юридичний науковий електронний журнал. № 1. 2020. С. 288-291. // http://lsej.org.ua/1_2020/73.pdf

Класифікація судових експертиз : монографія / Е. Б. Сімакова-Єфремян, В. Л. Федоренко, Л. В. Свиридова та ін.; за заг. ред. Е. Б. Сімакової-Єфремян ; М-во юстиції України ; Нац. наук. центр «Ін-т суд. експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса». Харків : ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», 2021. 568 с.

Клименко Н.І., Гладчук І.М. Інформаційне забезпечення судово-експертної діяльності і її правове регулювання // Криміналістика і судова експертиза. Вип. 62. 2017. С. 37 – 43.

Клименко Н.І., Купрієвич О.А. Міжнародне співробітництво судово-експертних установ // Вісник криміналістичного судочинства. № 4. 2015. С. 130-134.
// http://vkslaw.univ.kiev.ua/images/verstka/4_2014_Klimenko_Kyprievuch.pdf

Пиріг І. В. Теоретичні основи експертної діяльності органів внутрішніх справ : монограф. / Пиріг І. В. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2011. 312 с.

Рувін О. Г. Міжнародні організації та інші суб'єкти міжнародного права як суб'єкти контролю за діяльністю судово-експертних установ // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право. 2020. Вип. 20. С. 122-129.

Сімакова-Єфремян Е. Б. До питання взаємозалежності європейських інтеграційних процесів і тенденцій інтеграції спеціальних знань в Україні. Теорія та практика судової експертизи. 2017. Вип. 17. С. 152-158.

Судова експертиза: навч. посіб. / Є. Д. Лук'янчиков, Б.Є.Лук'янчиков. К.: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2023. 99 с. Електронне мережне навчальне видання

Призначення судових експертиз у кримінальних провадженнях про корупційні правопорушення [Текст] : метод. рек. / О. М. Шрамко, В. В. Юсупов, Ю. О. Пілюков, А. А. Саковський. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. 92 с.

Використання спеціальних знань на досудовому розслідуванні: навч. посібник / І. В. Пиріг, Г.С. Бідняк. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 140 с.

Шведова О. В. Дактилоскопічні дослідження : [навчальний посібник] / Шведова О. В. К. : КНТ, 2010.

Тема 2. Криміналістичні експертизи як засіб забезпечення детективної діяльності. (2 год)

П л а н

1. Традиційні судово-криміналістичні експертизи в галузі трасології та балістики.
2. Традиційні судово-криміналістичні експертизи в галузі техніко-криміналістичного дослідження документів та почеркознавства.
3. Нетрадиційні судово-криміналістичні експертизи (експертиза матеріалів, речовин та виробів; фоноскопична та фонетична експертизи; біологічна експертиза).

Проаналізуйте наведені фабули, визначте дії слідчого в кожній ситуації. Користуючись «Науково-методичними рекомендаціями з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень», визначте види експертиз, які необхідно призначити в даному випадку. Сформулюйте питання експертам. Які об'єкти, зразки й матеріали необхідні для проведення кожного виду експертиз.

Завдання

1. Під час огляду скляної поверхні порожньої пляшки із-під горілки, виявлено слабо-видимий слід пальця руки на схилі горлечка пляшки. Для підсилення контрасту слід було оброблено порошком «Рубін» за допомогою магнітного пензля.
2. Під час огляду входних дверей в кв. № 7 під час обробки її зовнішньої поверхні, забарвленої світлою фарбою за допомогою порошку «Малахіт» і магнітного пензлика, на висоті

113 см від нижнього краю дверей і 15 см від замка виявлений поверхневий слід підошви взуття правої ноги. Слід сфотографовано за правилами масштабної фотозйомки та скопійовано на відрізок прозорої дактилоплівки розміром 15х30 см.

3. 15.04.2022 р. у ході проведення затримання гр. Л. виявлено автоматичну вогнепальну зброю АК 74 № 6548903 та магазин до неї, споряджений 29 набоями, які гр. Л. зберігав та носив без передбачуваного законом дозволу. Вказані предмети були оглянуті, запаковані та передані експертам Харківського НДЕКЦ для дослідження.

4. До Управління Національної поліції України у Дніпропетровській області звернувся представник місцевого меблевого комбінату із заявою про те, що до них 06.04.20.. р. на підприємство з пропозицією придбати продукцію прийшла особа, яка назвалася представником приватного підприємства «Інтеркім», надала довіреність на своє ім'я, видану директором Д., і копії установчих реєстраційних документів. За умовами договору меблевий комбінат передає свою продукцію ПП «Інтеркім» на суму 150 000 грн. після передоплати у розмірі 10%, а іншу частину коштів їм буде перераховано упродовж трьох місяців. Через скрутний фінансовий стан та проблеми з реалізацією меблів комбінат погодився на ці умови. Сума у розмірі 15 000 грн. була внесена до каси підприємства готівкою, однак через три місяці інша частина коштів не надійшла.

5. Гр. Лисенко на автовокзалі у м. Житомир 24.01.20.. року приблизно о 17 годині придбала щось у невстановленої досудовим розслідуванням особи у прозорому поліетиленовому пакеті. Під час огляду Лисенко у приміщенні Богунського ВП ГУНП у Житомирській області виявилось, що у ньому знаходились тридцять таблеток рожевого кольору неправильної геометричної форми, які вона добровільно надала. Згідно із висновком експертизи таблетки містять 3,4-метилендіоксиметамфетамін, що належить до особливо небезпечних психотропних речовин, обіг яких заборонено. Підозрювана вину заперечувала і стверджувала, що знайшла це у вбиральні. Однак при знятті інформації з транспортних телекомунікаційних мереж зафіксовані розмови Лисенко з невстановленими слідством особами щодо придбання та оплатного збуту зазначеного, зі змісту яких зрозуміло, що Лисенко неодноразово це робила.

6. До Національного антикорупційного бюро України звернулася дружина підозрюваного К. В. Хлопова з заявою про те, що старший прокурор групи прокурорів Офісу Генерального прокурора України О. О. Купеник в одному з кримінальних проваджень вимагав 20 000 доларів США за укладення угоди про визнання винуватості з двома особами, підозрюваними у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 307 КК України, на умовах призначення покарання та звільнення від його відбування з випробуванням. У разі відмови від «пропозиції» старший прокурор групи прокурорів О. О. Купеник погрожував підозрюваним покаранням у виді позбавлення волі на строк 11–12 років. Було здійснено звукозапис розмови.

Список літератури

Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах: Постанова Пленуму Верховного суду України від 30.05.97 № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-97#Text>.

Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.

Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень : затв. Наказом МЮ України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>.

Порядок ведення Реєстру методик проведення судових експертиз: затв. Наказом МЮ України від 02.10.2008 № 1666/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0924-08/print1464905809202823#Text>.

Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах: Постанова Пленуму Верховного суду України від 30.05.97 № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-97#Text>.

Використання спеціальних знань на досудовому розслідуванні: навч. посібник / І. В. Пиріг, Г. С. Бідняк. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 140 с.

Класифікація судових експертиз : монографія / Е. Б. Сімакова-Єфремян, В. Л. Федоренко, Л. В. Свиридова та ін.; за заг. ред. Е. Б. Сімакової-Єфремян ; М-во юстиції України ; Нац. наук. центр «Ін-т суд. експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса». Харків : ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», 2021. 568 с.

Лінгвістична експертиза: підручник/ Л. І. Шевченко, Д. Ю. Сизонов; за ред. Л. І. Шевченко. К.: ВПЦ «Київський університет», 2021. 244 с.

Призначення судових експертиз у кримінальних провадженнях про корупційні правопорушення [Текст] : метод. рек. / О. М. Шрамко, В. В. Юсупов, Ю. О. Пілюков, А. А. Саковський. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. 92 с.

Судова експертиза: навч. посіб. / Є. Д. Лук'янчиков, Б.Є.Лук'янчиков. К.: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2023. 99 с. Електронне мережне навчальне видання.

Тема 3. Судові експертизи в різних галузях знань.

(2 год)

П л а н

1. Судові експертизи в галузі медицини та психології.
2. Судові експертизи в економічній та фінансовій сферах.
3. Військова експертиза.

Завдання

1. Під час проведення судово-медичної експертизи, експертом було встановлено ступінь тяжкості нанесених тілесних ушкоджень, які були виявлені на тілі потерпілого.

Який вид судової експертизи мав призначити слідчий? Яка судово-експертна установа проводить відповідний вид судової експертизи?

2 Під час розслідування кримінального провадження слідчий призначив судово-психологічну експертизу та залучив до її проведення приватного експерта.

Проаналізуйте дії слідчого?

3. Під час допиту свідок надав показання, що потерпілий на момент бійки вже мав певні ушкодження. Слідчий вирішив призначити судово-медичну експертизу для встановлення того, чи в один проміжок часу спричинені тілесні ушкодження потерпілому. *Який вид судової експертизи має призначити слідчий? Які вимоги до особи, яка має бути залученою в даному випадку як судовий експерт?*

4. У вбивстві гр. К. підозрюється гр. О. Адвокат підозрюваного зазначає, що гр. О. знаходився у стані афекту під час нанесення ушкоджень потерпілому К.

Яку експертизу слід призначити? Які особливості її проведення?

5. На які види поділяється судово-економічна експертиза?

а) Експертизу документів бухгалтерського обліку, оподаткування і звітності; експертизу документів про економічну діяльність підприємств й організацій; експертизу документів фінансово-кредитних операцій.

б) Бухгалтерську експертизу; бухгалтерсько-економічну експертизу; бухгалтерсько-кредитну експертизу.

в) Експертизу документів бухгалтерського обліку; експертизу фінансово-податкових документів; експертизу документів кредитних операцій.

г) Інтелектуальну експертизу бухгалтерських документів; інтелектуальну експертизу документів фінансово-кредитних операцій; інтелектуальну експертизу документів про економічну діяльність.

6. Що є б'єктами дослідження судово-економічної експертизи?

а) Договори про матеріальну відповідальність.

б) Направлення на перевірку контролюючого органу.

в) Документ про призначення ревізії уповноваженим суб'єктом.

г) Вимога щодо усунення виявлених ревізією порушень законодавства.

7. Які запитання експерту може поставити слідчий при призначенні військової експертизи?

Список літератури

Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.

Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень : затв. Наказом МЮ України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>.

Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах: Постанова Пленуму Верховного суду України від 30.05.97 № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-97#Text>.

Про психіатричну допомогу: Закон України від 22.02.2000 № 1489-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14#Text>

Порядок проведення судово-психіатричної експертизи : затв. Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.05.2018 р. № 865. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0719-18#Text>

Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах: Постанова Пленуму Верховного суду України від 30.05.97 № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-97#Text>.

Про затвердження порядку проведення атестації та присвоєння чи позбавлення кваліфікаційних класів судового експерта експертам-психологам судовим : затв. Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 06.02.2018 р. № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0553-18#Text>

Інструкція про проведення судово-медичної експертизи : затв. Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.01.1995 р. № 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95#Text>

Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень : затв. Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.01.1995 р. № 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95#Text>

Правила проведення комісійних судово-медичних експертиз в бюро судово-медичної експертизи : затв. Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.01.1995 р. № 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95#Text>

Правила проведення судово-медичних експертиз (обстежень) з приводу статевих станів в бюро судово-медичної експертизи : затв. Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.01.1995 р. № 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95#Text>

Порядок взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини під час воєнного стану на території України : затв. Наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України, Офісу Генерального прокурора 09.03.2022 р. за № 177/450/46. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0317-22#Text>

Податковий кодекс України: Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>

Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07. 1999р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

Порядок проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.04.2006 р. N 550. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-2006-%D0%BF#Text>

Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень в системі Служби безпеки України: Наказ СБУ від 29.05.2015 р. № 371. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0738-15#Text>

Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: Наказ Генеральної прокуратури

України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>

Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>

Інструкція з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України, затв. Наказом МВС України від 17.07.2017 р. № 591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1024-17#Text>.

Інструкція з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 10.09.2009 р. № 390. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09#Text>.

Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: затв. Наказом МВС України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 р. № 114/ 1042/516/1199/936/1687/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>

Порядок ведення Реєстру методик проведення судових експертиз: затв. Наказом МЮ України від 02.10.2008 № 1666/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0924-08/print1464905809202823#Text>.

Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України : затв. Наказом МВС України від 03.11.2015 р. № 1343. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15#Text>.

Порядок взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини під час воєнного стану на території України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України, Офісу Генерального прокурора 09 березня 2022 р. № 177/450/46. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0317-22#Text>

Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про судово – експертну діяльність та самоврядування судових експертів» № 6284-2 від 22.11.2021 р. // База даних «Законодавство України». ВР України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73258

Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>

Про деякі питання забезпечення судово-експертної діяльності в умовах воєнного стану: Наказ Міністерства юстиції України від 14.03.2022 р. № 1138/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0326-22#Text>

Про організацію роботи органів прокуратури України у сфері міжнародного співробітництва: Наказ Офіс Генерального прокурора від 12.09.2023 р. № 258. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0258905-23#Text>

Білецька Г. А. Судова медицина та судова психіатрія. Харків. Право, 2018. 376 с.

Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2018. Т. 20: Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія. 952 с.

Використання спеціальних знань на досудовому розслідуванні: навч. посібник / І. В. Пиріг, Г. С. Бідняк. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 140 с.

Виявлення та розслідування злочинів, пов'язаних із зміною ціни при проведенні публічних закупівель: навч. посіб. / О. В. Авраменко та ін.; Львів: ЛьвДУВС, 2018. 103 с.

Дії працівників поліції у разі виявлення економічних злочинів: методичні рекомендації / Кубецька О. М., Лазарєв В. О., Неклеса О. В. та ін. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т. внутр. справ, 2020. 76 с.

Дондик Н. Я., Дондик Г. П. Судова бухгалтерія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 208 с.

Землянська О. В. Особистість як об'єкт судово-психологічної експертизи: (Монографія). Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2019. 367 с.

Економічна безпека та фінансові розслідування: концепти, прагматика, інструментарій забезпечення: монографія / Т. Г. Васильців та ін.; за заг. ред. О. І. Вівчар. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 394 с.

Експертизи у кримінальному провадженні: наук.-практ. посіб. / М. С. Туркот, Н. В. Нестор, А. В. Столітній. Київ: Норма права, 2020. 308 с.

Ігнат'єва С. О. Формування доказів на основі результатів НС(Р)Д. Проблеми судово-експертної діяльності при проведенні експертизи відео-, звукозапису за матеріалами результатів НС(Р)Д // Актуальні питання судової експертизи і криміналістики : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річчю з дня народж. заслуж. проф. М. С. Бокаріуса (м. Харків, 18-19 квіт. 2019 р.) / ХНДІ судов. експертиз ім. М. С. Бокаріуса. Харків : ХНДІСЕ, 2019. С. 259-260.

Класифікація судових експертиз : монографія / Е. Б. Сімакова-Єфремян, В. Л. Федоренко, Л. В. Свиридова та ін.; за заг. ред. Е. Б. Сімакової-Єфремян ; М-во юстиції України ; Нац. наук. центр «Ін-т суд. експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса». Харків : ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», 2021. 568 с.

Лисенко С. Як розкривати економічні злочини. Рекомендації фахівця: монографія. Київ: «Персонал», 2018. 324 с.

Настільна книга слідчого / дізнавача. Процесуальні дії у досудовому розслідуванні. Основні процесуальні документи. / Д.В. Журавльов та ін. Київ: ЦУЛ, 2021. 432 с.

Процесуальні, організаційні та етичні основи судово-медичної експертизи в Україні: навчально-методичний посібник / М. В. Банчук, В. В. Войченко, Г. А. Зарицький, О. Ю. Петрошак. К., 2015. 243 с.

Процесуальний довідник судового експерта / Укл. Сєднєв В. В., Коструб А. М., Зайцев В. М., Антонюк П. Є. К.: ДНДЕКЦ МВС України, 2015. 30 с.

Савченко В. О., Козлов О. В. До питання актуалізації нормативних актів, що регламентують проведення судових військових експертиз // Криміналістика і судова експертиза. 2019. Вип. 63. С. 256–262.

Судова медицина: підручник для ВНЗ / За заг. Ред. Герасименка О. І.: Вид. третє, переробл. доповн. К.: КНТ, 2016. 630 с.

Судова експертиза: навч. посіб. / Є. Д. Лук'янчиков, Б.Є.Лук'янчиков. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 99 с. Електронне мережне навчальне видання.

Цільмак О. М. Судово–психіатрична експертиза: навчальний посібник. / О.М. Цільмак. Одеса: РВВ ОДУВС, 2014. 104 с.

Черновський О. Теоретичні засади та прикладні аспекти сучасної судової психології. К. Чернівці: Технодрук, 2014. 351 с.

Яремчук В. О. Судова експертиза і криміналістичні знання: правові виклики в умовах війни // Круглий стіл «Правові виклики сучасності» (20 грудня 2022 року). С. 111-112.